

SF

erikas

Karl Schroeder

VENTAS

PIRMA KNYGA

425 PASAULINĖS FANTASTIKOS AUKSO FONDAS

Knygute.lt

Karl Schroeder
VENTAS, PIRMA KNYGA
Mokslinės fantastikos romanas

Prasidėjus tarpžvaigždinei ekspansijai, žmonija gan greit suvokė, kad tinkamų gyventi planetų Galaktikoje nėra jau tiek daug. Ką daryti?? Vienintelė išeitis, pasitelkus Dirbtinį Intelektą bei nanomašinas, iš esmės pakeisti naujų pasaulių ekologinę sistemą, paversti juos Žemės tipo planetomis. Tačiau ne viskas, ką žmonija sumano, vyksta pagal planą. Sugedę, "išprotėję" Dirbtiniai Intelektai įsivelia į gigantiškus mūšius prieš savo kūrėjus, žmones. Nors šį siaubingą karą žmonija vis dėlto laimi, DI spėja Galaktikoje pasėti trilijonus savo sporų...

Iš anglų kalbos vertė NOMEDA BERKUVIENĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
425 tomas. Serija įkurta 1990m.

Karl Schroeder VENTUS

New York, TOR books, 2001

Copyright © by Karl Schroeder, 2000

Cover art copyright © Manchu, 2000

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2007

Elektroninė versija © Knygute.lt, 2011

PIRMA DALIS

DANGAUS KABĖS

1

Druskos inspektoriaus Kastoro dvaro rūmai kėpsojo ant kalvos it snaudžiantis katinas. Gebenėm apaugusios sienos nė sykio nepatyrė antpuolio; šimtmečių nugludinti bokštų kraštai apaugo kerpėmis bei paukščių lizdais.

Ši vieta, po gimtųjų namų, buvo pati svarbiausia Džordano Masono gyvenime. Vaikinas iki šiol prisiminė, kaip vaikystėje sėdėdavo palei tvirtovės sieną, stebėdamas dirbantį tėvą.

Vaiskų ankstyvo rudens rytą jis stovėjo aštuoneto metrų aukštyje pavojingai balansuodamas ant pastolių kraštelio ir žvelgė į skylę sienoje, kurios prieš savaitę dar nebuvo. Džordanas perbraukė pirštu per tamsią, grūdėtą cemento siūlę - tokio pat, kokį naudojo jo protėvis prieš du šimtus metų atstatinėdamas žaibo apgriautą dvarą. Jeigu Taileris Masonas paskutinysis lopė šią sieną, tuomet jai verkiant reikia remonto.

- Prasti popieriai! - šūktelėjo Džordanas savo vyrams žvelgdamas į lanką, sudarytą iš įdegu-sių jų veidų ovalų. - Bet, manau, susidorosime.

Džordanas pradėjo leistis. Širdis virpėjo, bet ne dėl aukščio. Dar prieš savaitę jis buvo jau-niausias brigados narys. Bet kuris darbininkas galėjo jam nurodinėti, ką visi ir darė, neretai dar ir pagrūmodami bei pakeiksnodami. Po septynioliktojo gimtadienio viskas pasikeitė. Džordano tėvas paveldėjo vyriausiojo dvaro mūrininko titulą, atsispindintį pačioje šeimos pavardėje. Vaikinas praleido jaunystę talkin-damas tėvui... ir štai dabar tapo viršininku.

Pirmąsias keturias dienas tėvas sukiojosi ap-link, kritiškai stebėdamas sūnų, bet nesikiš-damas. Šiandien pirmą sykį jis liko namie. Džordanas išėjo vienas ir, tiesą sakant, nesi-jautė laimingas, kadangi neišsimiegojo - naktį kamavo košmarai.

- Akmenys aplink spragą vos laikosi. Teks juos išimti ir tik paskui lopyti. Rymanai, Česte-ri, pastūmėkite pastolius per du metrus ir pa-mėtėkite čionai instrumentų krepšį. Pradėsime krapštyti akmenis.

- Taip, sere! Klausau, jūsų malonybe! - pa-šaiptai atsiliepė Rymanas.

Prieš savaitę šis nuplikęs, įdegęs mūrininkas vaikė Džordaną pirmyn bei atgal sugalvodamas tūkstančius smulkių darbelių. Dabar juodu apsikeitė vaidmenimis, ir Rymanas neslėpė priešiško. Džordanas nenumanė, kaip elgtųsi, jei Rymanas atsisakytų paklusti. Lyg be to turėtų mažai rūpesčių!

Vieni darbininkai išsišiepė, kiti ėmė niurzgėti bei purkštauti.

Džordanas vėl užsikabarojęs ant pastolių pradėjo plaktuku daužyti cementą aplink skylę. Kaip ir įtarė, danga susisluoksniavo, tačiau ne tiek, kad akmenys ūmai imtų byrėti. Atrodo, kažkas mėgino čionai prasiskverbti. Ši išvada sužadino šiurpias mintis...

Džordanas nusibraukė ant akių užkritusią juodų plaukų sruogą, pro skylę pažvelgė į medžių viršūnes tolumoje. Pilis stūksojo ant paties aukščiausio apylinkės kalno, iš vienos pusės besiribojančio su mišku. Džordanui nepatikdavo pernelyg ilgai užsibūti pastarojoje sienos pusėje, buvo labiau linkęs dirbti kur nors toliau, kiemuose. Miške viešpatavo baisieji morfai ir kiti smulkesnieji Vėjai.

Pilį pastatęs inspektorius vylėsi, kad miško tankmės artuma užtikrins jam Vėjų palankumą. Jis ilgas valandas stovėdavo ant tvirtovės

sienos siurbčiodamas kavą bei laukdamas ženkle. Džordanas dabar stovėjo toje pačioje vietoje ir vaizdavosi esąs inspektorius, tačiau neįstengė suvokti, kaip įmanoma nebijoti ūksmingojo žaliojo labirinto. Matyt, senio nekankino košmarai.

Košmarai... Džordanas prisiminė pastarąjį sapną. Viskas prasidėjo tuomet, kai pro langą įlindo tamsus beformis pavidalas. O paskui, atėjus rytui, Džordanas tarytum nubudo auštant toli kalnuose... ir išvydo mūšio tarp dviejų armijų pradžia - mūšio, kurį nutraukė siaubingas dalykas, nukritęs iš dangaus ir išniręs iš po žemių.

Vaikinas nusipurtęs sutelkė dėmesį į dabartį. Prisiartino kiti mūrininkai. Džordanas nugremžė viršutinį cemento sluoksnį aplink akmenis, kuriuos ketino išimti, ir pasitraukė ant tiltelio krašto, kad netrukdytų vyrams atlikti darbo.

Apačioje, veidrodiniame tvenkinyje, atsispindėjo purūs debesėliai bei baltas mėnulio klajoklio ragelis. Prieš dešimt minučių mėnuo kybojo rytų horizonte; dabar atsidūrė pietuose ir bėginti tirpo. Priešakyje, už dvaro kiemo, medžiai rikiavosi ant trijų kalvų viršūnių, dunksančių tarp rūmų ir kiemo. Dešinėj matėsi dirbamos žemės kvadratai bei stačiakampiai.

Džordanas įžiūrėjo Teovų sklypo trapeciją, ilgą Šandlerių juostą ir daugelį kitų.

Viskas puikiai pažįstama ir absoliučiai neįdomu. Objektas, kurį vaikinui knietėjo apžiūrėti iš arčiau, stovėjo kiemo viduryje, apsuptas nervingų arklių. Garo mašina!

Medinė pertvara skyrė karietą nuo varinio svogūno formos katilo. Didžiuliai ratai plonyčiais stipiniais neleido patekti vidun iš šono, tad įlipti reikėjo iš priekio; paauksuotas dureles puošė žemdirbių ir peizažo fone šėliojančių merginų atvaizdai.

Važiuodamas šitas daiktas spjaudydavo dūmus ir šnypšdavo it fantastiškas žvėris. Karietos šeimininkas, vyriausiasis revizorius Turkaretas, vadino jį mašina, kas atrodė ganėtinai keista. Ji nepanėšėjo nė į vieną Džordano kada nors matytą mašiną. Galų gale, jei nepakrautum po katilu pliauskų, tasai daiktas nė iš vietos nepajudėtų. Pernai, kai Turkaretas atvažiavo pirmą kartą, Džordanas matė, kaip kais-ta katilas - lyg paprasčiausia krosnis. Apskritai šis įrenginys neturėjo nieko bendro su mecha-nais; ir tik vairuotojui pradėjus judinti svertus, daiktas atgydavo.

- Čia tai bent, ir vėl atvažiavo, - burbtelėjo Rymanas. Kiti nusijuokė.

Džordanas atsisukęs pamatė visus besišaipančius ir žiūrinčius į jį. Vilamas, trisdešimtmetis rudaplaukis, šypsodamasis trūktelėjo Džordaną nuo pastolių krašto.

- Vėl apžiūrinėjame sero Turkareto garo mašiną, ar ne?

- Apsaugokit mus Vėjai nuo išradėjų, - niūriai suurzgė Rymanas. - Reikėtų sunaikinti tą nuodėmingą daiktą. Ir tuos, kurie išsižioję į jį spokso.

Visi vėl nusikvatojo. Džordanas užsiplieskė stengdamasis sugalvoti užgauliotojams deramą atkirtį. Vilamas žvilgtelėjo į jį ir papurtė galvą. Anksčiau, kai Džordanas buvo brigados narys, galėjo sau leisti veltis į kivirčius. Tačiau dabar, kai tapo vadovu...

Jaunuolis dar sykį dirstelėjo į garo mašiną. Visi kaimo vaikiščiai vienokiu ar kitokiu pretekstu šiandien subėgo į dvaro kiemą, tarp jų ir vaikinukai, su kuriais dar prieš dvi savaites Džordanas kartu žaidė. Dabar vyrukas negalėjo net bičiuliškai su draugais pasisveikinti. Mašonas suaugęs, o jie - vaikai; tarp jų atsivėrė neįveikiama bedugnė.

Česteris Džordanui už nugaros riebiai nusi-keikė, kaip paprastai, kai jausdavosi patenkin-

tas gyvenimu. Darbininkai pradėjo mėtyti akmenis. Džordanas įsitvėrė į skersinį - jam ūmai apsvaigo galva, sugrįžo sapno prisiminimai. Į orą pakilę lapai, dulkių stulpas, tūkstančiai šaižiai klykiančių, sparnais plakančių paukščių...

Per kiemą pagarbiu nuotoliu nuo garo mašinos perėjo ryškiai apsitaisiusių moterų būrelis. Tarp jų buvo ir vyresnioji Džordano sesuo. Ši pažvelgė į vaikiną, prisidengusi ranka akis nuo saulės, ir pamojavo jam.

Atrodo, Emės nuotaika šiek tiek geresnė nei iš ryto. Kai Džordanas atėjo į rūmus, ji jau sukosi virtuvėje, atskubėjusi dar prieš aušrą.

- Labas, - pasisveikino mergina, kai brolis pasirodė kieme. Jis svarstė, ar papasakoti jai apie nakties košmarą, ar ne, bet Emė ūmai priėjo visai arti ir sušnibždėjo: - Padėk man, Džordanai! Gerai?

- O kas nutiko?

Sesuo nusiminusi apsidairė aplink.

- Jis čia!

- Jis?

- Juk žinai... Vyriausiasis revizorius. Matai?

Mergina pasitraukė į šalį, ir Džordanas pamatė fontaną, tvenkinį bei Turkareto garo maši-

ną.

Vyrukas prisiminė, kaip Emė verkė, kai Turkaretas lankėsi pernai vasarą. Sesuo nepasakė, dėl ko verkia, tik užsiminė, kad reikalas susijęs su vyriausiojo revizoriaus vizitu.

- Tiek to, kaip nors, - tuomet pasakė ji. - Turkaretas netrukus išvažiuos, ir viskas bus gerai.

Džordanas taip ir nesuprato, kas įvyko. Turkaretas kilęs iš aristokratų šeimos, valstybės valdininkas, o tėvas visuomet sakydavo, esą aristokratai geresni už paprastus žmones. Džordanas nusprendė, jog Emė koku nors būdu užsitraukė Turkareto pyktį. Ir tik dabar jam dingtelėjo, jog priežastis galėjo būti visai kita.

- Jis tavęs nė neprisimins. Tiek laiko praėjo! - pratarė Džordanas.

- Kvailys! - supyko sesuo. - Bus dar blogiau.

- Tad ką mums daryti?

Turkaretas buvo įtakingas žmogus. Jam buvo leidžiama viskas.

- Sugalvok kokį nors pretekstą ir išsivesk mane iš virtuvės. Jis ateina tenai ir apžiūrinėja merginas.

Džordanas pažvelgė į saulę ir nusibraukė nuo kaktos prakaito lašelius. Diena bus karšta... Ūmai jam kilo mintis.

Masonas uždėjo ranką Vilamui ant peties.

- Atnešiu jums duonos ir vandens.

- Labai gerai, - atsiliepė Vilamas, lupdamas iš sienos dar vieną akmenį. - Tik neužgaišk.

Džordanas nusišypsojo: jis išsives Emę iš virtuvės, o kartu pradžiugins savo darbininkus šliūkštelėdamas jiems į veidus keletą kibirėlių šulinio vandens. Puiki išeitis!

Jaunuolis pradėjo leistis, bet staiga orą perkrodė klyksmas. Džordanas automatiškai atgniaužė rankas ir nulėkęs kelis paskutiniuosius metrus nutūpė dulkių debesyje prie tvenkinio.

Jo nuostabai, Vilamas gulėjo šalia.

- Kaip tu... - pradėjo Džordanas, bet Vilamas susiraukė suspaudęs rankomis blauzdą. Ant nenatūraliai perkreiptos kojos išryškėjo didžiulė mėlynė.

Visi aplinkui krikė it paklaikę. Apsivertęs ant nugaros, Džordanas pamatė, jog darbininkai vienas paskui kitą šokinėja ant žemės.

- ...ten, ant sienos! - riktelėjo kažkuris, o kitas pridūrė:

- Ji pačiuopo Rymaną!

Palei sieną sukalti pastoliai tirtėte tirtėjo.

- Kas nutiko? - paniškai riktelėjo Džordanas.

Ir tuomet pamatė, kaip viršuje, kur darbavosi

mūrininkai, žėrinti sidabrinė ranka sugriebė skersinį. Paskui pasirodė kita orą akiai grabinėjanti ranka. Ant jos žybčiojantys saulės atšvaitai akino.

- Akmens motina! - sušvokštė Vilamas. - Ten, sienoje, akmens motina! Ji ir padarė skylę!

Džordanas nusikeikė. Akmens motinos pasirodydavo nedažnai, bet vyrukas žinojo, kad jos nėra antgamtiškos būtybės, kaip, pavyzdžiui Vėjai, o tik mechaniškos gyvybės atstovai kaip krosniavabaliai.

- Rymanas įlindo į skylę, ir staiga jį apdengė sidabras, - paaiškino Vilamas. - Jis uždus.

Džordanas akimirką išvydo Rymano galvą - tobulai apskritą žvilgantį rutulį. Ūmai vaikas susiprotėjo, kas vyksta.

- Ji tiesiog mėgina apsiginti! - sušuko išsilaksčiusiems žmonėms. - Rymanas prakaitavo, taigi ji stengiasi išdžiovinti vandenį!

Darbininkai sustojo žvelgdami bukais žvilgsniais.

Jei niekas nieko nedarys, Rymanas po kelių sekundžių mirs. Džordanas atsigręžęs pažvelgė į atdaras rūmų duris už dvidešimties metrų. Debesys tingiai plaukė stačiakampiame veidrodiniame tvenkinyje. Masonas apsisprendė.

Jis pasilenkė, apsišlakstė tvenkinio vandenių galvą bei pečius ir ėmė kopti pastoliais. Už nugaros girdėjo iš rūmų išskubėjusių žmonių šūksnius. Vaikinas parpuolė ant lentų šalia Rymano, širdis daužėsi kaip pašėlusį. Rymano galvą, rankas ir viršutinę kūno dalį dengė žvilgantį baltą skystį, primenantį gyvsidabrį. Nelaimėlis klūpojo, tačiau tebebuvo tvirtai įsikibęs į statramstį. Rymanas buvo atkaklus ir stiprus; Džordanas žinojo nieku gyvu neįveikšią šio vyro gniaužtų. Taigi jis ištiesė varvančią ranką ir palietė švytintį darbininko galvos ovalą. Skystis šnypšdamas perbėgo ant jau nuolio pirštų ir užkilo ranka. Jis riktelėjo ir mėgino atšokti, tačiau baltoji masė nusirito aukštyr ir apniko jį. Dar spėjo pamatyti pamėlusį Rymano veidą, išnirusį iš po šalto sidabro, bet po akimirksnio šis užlipdė jo paties burną, nosį ir akis.

Džordanas vos nepametė galvos; jis sumosavo rankomis jusdamas, kaip skystas metalas stengiasi įsiskverbti į ausis bei šnerves. Paskui užčiuopė koja platformos kraštą ir nušoko. Pirmą akimirką pajuto tik laisvojo kritimo svai gulį aklojoje tamsoje ir ant blakstienų virpantį gyvsidabrį...

Burną ūmai užpildė vanduo, akys prašviesėjo

- ir vėl apsiblausė nuo dumblo. Džordanas ėmė kapanotis į viršų. Vaikinas nukrito ten, kur ir planavo - į veidrodinį tvenkinį. Nuo kūno nusplovęs sidabrinis skystis sudarė vandens paviršiuje didžiulį ovalą, kuris plūduriavo pirmyn ir atgal, atsimušdamas į tvenkinio kraštus. Kai dėmė pajudėjo link Džordano, jaunuolis it nuplikytas iššoko iš vandens.

Pasigirdo juokas, paskui - aplođimentai. Atsisukęs vaikinas pamatė visus dvaro gyventojus susirinkusius kieme ir rodančius į jį pirštais. Vyrukas pastebėjo minioje anksčiau nematytą moterį. Matyt, nepažįstamoji keliavo kartu su Turkaretu - liekna, įsidėmėtina, skvarbiomis akimis, pailgą veidą gaubė juodų plaukų aureolė.

Džordanui į ją žvilgterėjus, moteris lėtai bei rimtai linktelėjo, apsisuko ir nuėjo į rūmus.

Rymanas sėdėjo ant pastolių prispaudęs delną prie kaklo. Sutikęs Džordano žvilgsnį, jis kilstelėjo ranką.

Prie Džordano pribėgo Česteris, paskui kiti darbininkai ir pamėtėjo jį į orą.

- Triskart valio mūsų didvyriui! - riktelėjo Česteris....